

Střední škola Krsy

1950–1953 (1957)

Inventář

EL NAD č.: 1086

AP č.: 210

Zuzana Kliková

Plasy 2009

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce fondu	3
II. Vývoj a dějiny fondu	5
III. Archivní charakteristika fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu fondu	5
V. Záznam o uspořádání fondu a zpracování archivní pomůcky	6

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	7
Příloha č. 2: Seznam použitých zkratk	8

Inventární seznam	9
--------------------------	---

Tiráž	11
--------------	----

I. Vývoj původce fondu

Počátky školství v Krsech (německy Girsch) souvisejí se založením fary v roce 1352, při které pravděpodobně roku 1384 vznikla farní škola, do níž docházely děti z Krs, Líchova, Na Holé, Blažimi, Skelné Huti, Trhomného, Umíře, Karlova Dvora, Mensdorfu, Ostrova, Krsova, Pláně, Vojtěšína, Kejšovic, Polínek a z Schöppamühle.

Po třicetileté válce bylo zpustošené panství Švamberků, k němuž Krsy náležely od roku 1483, kolonizováno německým obyvatelstvem, které nakonec získalo převahu nad českým. Podle F. Lercha začal v roce 1662 působit na škole první německý učitel Andreas Wokurka.

Během 19. století došlo v okolí Krs k otevření škol ve Skelné Huti (1827), Pláni (1857) a Polínkách (1874). Obec Vojtěšín připadla v roce 1857 pod faru v Číhané, takže děti, původně docházející do Krs, začaly navštěvovat tamější farní školu. Do krské školy tak chodili již jen žáci z obce Krsy a jejich osad Líchov a Na Holé a z obce Blažim. Od roku 1855 až do svého zániku v roce 1945 byla zdejší škola organizována jako dvoutřídní. Na sklonku 19. století se dočkala i nové školní budovy.

Obec Krsy náležela od roku 1900 do převážně německého politického okresu Planá a do soudního okresu Bezdržice. Po roce 1918 se zde rozvinuly české národnostní aktivity zakládáním odborů NJP a následným zřizováním českých škol. Vedle již existující německé školy tak byla v Krsech v roce 1928 založena jednotřídní česká menšinová škola, do níž paradoxně docházely převážně děti z německých či smíšených rodin. Po záboru českého pohraničí se Krsy staly součástí Říše. Česká škola byla zrušena a někteří její žáci přešli do školy německé.

Po odsunu německého obyvatelstva byla roku 1946 zřízena dvoutřídní obecná škola. Podle nového školského zákona z roku 1948 byla přejmenována na Národní školu v Krsech, při níž začalo dne 1. září 1948 fungovat oddělení neúplné střední školy. Ve školním roce 1949–1950 toto oddělení nahradila dvoutřídní pobočka Střední školy v Pernarci, do které docházelo 41 žáků. Celý název zněl Střední škola v Krsech, pobočka Střední školy v Pernarci. První třída se nacházela v budově bývalé české menšinové školy čp. 25 a druhá třída byla umístěna v budově Národní školy v Krsech (čp. 24). Vyučovali zde Ladislav Kobylka, Jiří Kouba, Věra Hromádková a Milena Rajšnerová.

Krajský národní výbor v Plzni vyhověl výnosem ze dne 26. září 1950 žádosti Okresního národního výboru ve Stříbře, do jehož působnosti obec náležela v letech 1949–1960, a zřídil na místě dosavadní pobočky Střední školy v Pernarci dvoutřídní Střední školu v Krsech s účinností od 1. září 1950. Navštěvovaly ji děti z Krs, Blažimi, Kejšovic, Polínek, Štipoklas a z Trhomného. Třídy zůstávaly umístěny ve stejných budovách jako v době existence pobočky Střední školy v Pernarci. Prvním ředitelem se stal Václav Navrátil. Vedle něj zde tehdy vyučovali Jan Kosnar a Ladislav Kobylka, kteří však v říjnu téhož roku odešli a místo nich byla na školu ustavena pouze jedna učitelka, Vlasta Paroubková. Z tohoto důvodu převzali vyučování některých předmětů učitelé z národní školy. Na škole se až do roku 1953 vystřídali čtyři ředitelé. Ve školním roce 1952–1953 pak došlo ke kompletní výměně třídních učitelů. První třídu tehdy vyučovala Květoslava Fialová a druhou třídu Helena Budilová.

Problémem jak střední, tak národní školy byly obě školní budovy, které se nacházely v nevyhovujícím stavu. Střední škola k tomu neměla vlastní sborovnu, ředitelnu, kabinet, šatnu ani byt pro ředitele. MNV v Krsech tak v roce 1950 na návrh ředitelství národní i střední školy zažádal ONV ve Stříbře, aby byla do plánu zařazena stavba nové budovy pro obě školy. Nových prostor se však obec nedočkala, ani když došlo na základě zákona č. 31 z roku 1953 ke sloučení národní a střední školy v neúplnou osmiletou střední školu o čtyřech třídách. Podle nového školského zákona č. 186 z roku 1960 pak byla přeměněna na základní devítiletou školu. Od školního roku 1976–1977 probíhalo vyučování již jen v 1.–5. ročníku, děti z vyššího stupně začaly docházet do Základní devítileté školy ve Všerubech. Dům čp. 25 sloužil coby školní kuchyně a jídelna, pro výuku tak byla využívána již jen budova čp. 24.

V roce 1982 byla ZDŠ 1.–5. ročník v Krsech zrušena a její žáci přešli na ZDŠ 1.–5. ročník v Úterý. O osudech zdejších školních budov máme informace až z 90. let 20. století. V domě čp. 25 bylo od roku 1992 v provozu pohostinství a prostory budovy čp. 24 byly v roce 1998 upraveny na byty.

Ředitelé

Václav Navrátil	1950–1951
Antonín Veverka	1951–1952
Jiří Kouba	1952
Ladislav Kobyłka	1952–1953

Třídní učitelé v letech 1950–1953

Josef Müller
Václav Navrátil
Ladislav Kobyłka
Vlasta Paroubková
Jana Řeháková
Antonín Veverka
Květoslava Fialová
Helena Budilová

Počet žáků

1950–1951	36
1951–1952	46
1952–1953	50

II. Vývoj a dějiny fondu

Fond Střední škola Krsy tvoří kompletní řada výkazů docházky a prospěchu, dále dva inventární deníky a jeden podací protokol.

Písemnosti se určitou dobu nacházely ve středisku učebnic v Kaznějově. Nepodařilo se zjistit, kdy a za jakých okolností tam byly převezeny. Z Kaznějova byly předány do okresního archivu v roce 1985 (č. př. 633). Fond Střední škola Krsy pak vznikl vytríděním písemností při generální inventuře v listopadu 2001.

III. Archivní charakteristika fondu

Archivní fond Střední škola Krsy je označen názvem, který se používal po celou dobu existence školy.

Pořádání a inventarizace proběhly na základě pravidel pro zpracování archivního materiálu (Metodické návody a instrukce pro zpracování archivního materiálu. SAP X, 1960, č. 2, s. 215–310), metodického návodu Archivní správy MV (Metodický pokyn pro vymezení archivních souborů škol ukládaných ve státních okresních archivech a archivech měst, Archivní správa MV v Praze dne 1. června 1999 – čj. AS/1-2-2020/99) a platné metodiky SOA v Plzni (Vnitřní směrnice pro zpracování, posuzování, schvalování a evidenci archivních pomůcek v SOA v Plzni = Interní předpis č. 4/2006 ze dne 24. ledna 2006). Při pořádání fondu bylo také přihlédnuto ke schématu Františka Hoffmanna (AČ, 1956, s. 69–73). Knihy jsou řazeny podle obsahu a v rámci jednotlivých druhů chronologicky. Spisový materiál tvoří jeden podací protokol z let 1950–1953.

Z fondu Střední škola Krsy byly převedeny dva výkazy docházky a prospěchu I. a II. třídy z let 1949–1950 o rozsahu 0,01 bm do fondu Střední škola Pernarec. Tyto písemnosti vznikly totiž z činnosti dvoutřídní pobočky Střední školy v Pernarci, umístěné ve školním roce 1949–1950 v Krsech.

Dále byly z fondu Střední škola Krsy vytríděny dva inventární deníky o rozsahu 0,02 bm. Inventární deník z let (1949) 1950–1953 (1957) byl zařazen do fondu Základní škola Krsy, protože většina zápisů v něm zanesených se vztahovala k období, kdy již v obci fungovala neúplná osmiletá střední škola. Druhý inventární deník z let 1946–1953 (1958) byl uložen do fondu Národní škola Krsy. Z jeho záznamů je evidentní, že byl veden na obecné, resp. národní škole. Pouze několik zápisů pochází z činnosti osmileté střední školy.

Ostatní inventární deníky rovněž obsahují údaje vzniklé již v době fungování osmileté střední školy v obci. Přesto byly ponechány ve fondu Střední škola Krsy, jelikož většina jejich zápisů souvisí s působením tohoto původce.

Výsledný rozsah fondu tak činí 0,07 bm. Všechny archiválie jsou psané česky a byly zařazeny do II. kategorie. Vnitřní skartace nebyla provedena.

Archiválie se až na drobná poškození prachem nacházely v době zpracování fondu ve vyhovujícím stavu, nevyžadujícím restaurátorský ani konzervátorský zásah.

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Materiály fondu Střední škola Krsy poskytují torzovitě údaje o činnosti venkovské dvoutřídní školy. Z dochovaných výkazů docházky a prospěchu lze získat údaje o složení a počtu žactva a jména jednotlivých vyučujících. Jako pramene vztahujícího se k fungování školy je možné využít podací protokol z let 1950–1953. Další informace o vývoji školy se nachází ve školní kronice z let 1948–1982, uložené ve fondu Základní škola Krsy.

V. Záznam o uspořádání fondu a zpracování archivní pomůcky

Fond Střední škola Krsy uspořádala a inventář napsala Zuzana Kliková v lednu 2009. Čistopis pomůcky v červnu 2009 zhotovila Zuzana Kliková ve Státním okresním archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích.

V Plasích 16. 6. 2009

Zuzana Kliková

Seznam použitých pramenů a literatury

Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích

Národní škola Krsy 1946–1953 (1958), Plánování stavby nové školní budovy, inv. č. 22.

Obecná škola (německá) Krsy 1919–1945, Školní kronika 1938–1945, inv. č. 2.

Základní škola Krsy (1947)1953–1982 /neuspořádáno/, Školní kronika 1948–1982.

Davídek, J. Počátky hraničářské práce na Bezručicku. In *Jubilejní sborník Jednatelského odboru Národní jednoty pošumavské v Plzni*. Plzeň, 1934, s. 62–64.

Krsko: území Obecního úřadu Krsy [tiskem nepublikovaný strojopis]. Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích, 2008.

Lerch, F. *Unsere Heimat*. Bezručice, 1936.

Pešík, S. *Pamětní kniha krské fary 1835–1931: výpisky z pamětní knihy* [tiskem nepublikovaný strojopis]. Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích, 2003.

Posel, M. *Kronika mého kraje II. Od května 1945* [tiskem nepublikovaný strojopis]. Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích, 1980.

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky, 1960 (částka 82, 28. 12.).

Statistický lexikon obcí v Čechách. Praha, 1924.

Věstník ministerstva školství a osvěty, IV., 1948, 9 (12), 21. 4. 1948.

Věstník ministerstva školství, IX., 1953, 14 (31), 7. 5. 1953.

Vondráček, K. *50 let Národní jednoty pošumavské 1884–1934*. Praha, 1934.

Seznam použitých zkratk

AČ	Archivní časopis
MNV	Místní národní výbor
NJP	Národní jednota pošumavská
ONV	Okresní národní výbor
SOA	Státní okresní archiv
ZDŠ	Základní devítiletá škola

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Č. ev. jednotky
I. Knihy			
1	Výkaz docházky a prospěchu 1. tř.	1950–1951	K 1
2	Výkaz docházky a prospěchu 2. tř.	1950–1951	K 2
3	Výkaz docházky a prospěchu 1. tř.	1951–1952	K 3
4	Výkaz docházky a prospěchu 2. tř.	1951–1952	K 4
5	Výkaz docházky a prospěchu 1. tř.	1952–1953	K 5
6	Výkaz docházky a prospěchu 2. tř.	1952–1953	K 6
7	Inventární deník	1950–1953 (1954)	K 7
8	Inventární deník	1950–1953 (1957)	K 8

II. Spisový materiál

Registraturní pomůcky

9	Podací protokol	1950–1953	R 1
---	-----------------	-----------	-----

Název archivní pomůcky:	Střední škola Krsy
Časový rozsah:	1950–1953 (1957)
Počet evidenčních jednotek:	9 (8 úředních knih, 1 podací protokol)
Počet inventárních jednotek:	9
Rozsah v bm:	0,07 bm (úřední knihy – 0,06 bm, podací protokol – 0,01 bm)
Stav ke dni:	16. 6. 2009
Zpracovatel archivního souboru:	Zuzana Kliková
Zpracovatel archivní pomůcky:	Zuzana Kliková
Počet stran:	11
Počet exemplářů:	4
Schválila:	Martina Matušková
	dne 16. 6. 2009 – č. j. SOAP/060-325/2009